

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства

Навчальний рік 2023-2024

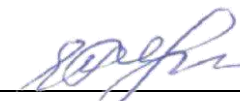
СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«Паліативна та ХОСПІсна медицина. Медсестринська етика та деонтологія.
Медсестринство в геронтології та геріатрії»

Нормативний освітній компонент
Формат освітнього компонента очний
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність «223 «Медсестринство»
Освітньо-професійна програма «Сестринська справа»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Курс другий

Силабус освітнього компонента розглянуто
на засіданні кафедри Пропедевтики
внутрішньої медицини №2 та
медсестринства

Протокол від
“14 ”червня 2022 року № 11

В.о.Завідувача кафедри

(підпис) Доц. Піонова О. М.
та ініціали) (прізвище)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
“25 ”серпня 2022 року № 1

Голова

(підпис) проф. Кравчун П.Г.
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Хіміч Т.Ю., доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
2. Семидоцька Ж.Д. професор кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, д.мед.н.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Хіміч Т.Ю., доцент кафедри ПВМ №2 та медсестринства, доцент, к.мед.н.
Професійні інтереси: терапія, імунологія, алергологія

Контактний тел. та E-mail викладача +380972934789 ty.khimich@kntmu.edu.ua

Красовська Катерина Олександрівна - доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства, к. мед. н., доцент. Професійні інтереси: терапія

Контактний тел. та E-mail викладача +380675794661, tatkhimich1666gmail.com

Ярошук Аліна Віталіївна асистент кафедри ПБМ№2 та медсестринства, магістр медсестринства

Професійні інтереси: медсестринство

Контактний тел. та E-mail викладача +380972419718 av.yaroshchuk@kntmu.edu.ua

Інформація про консультації Очні консультації: згідно розкладу кафедри на базі кафедри - обласної клінічної лікарні та за попередньою домовленістю. Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем з використанням ресурсів системи Moodle. (<http://31.128.79.157:8083/login/index.php>)

Локація. Місце проведення лекцій та практичних занять: лекційна зала та учбові кімнати кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства, і (вул. Тринклера 3). Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (9⁰⁰-11⁵⁰/13²⁰-17¹⁰ у відповідності до розкладу);

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Паліативна та ХОСПісна медицина. Медична етика та медсестринство в геронтології та геріатрії.» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа» та Стандарту вищої освіти України, перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 222 «Медсестринство»

Опис освітнього компоненту (анотація)

Початок ХХІ століття знаменується постарінням населення, зростанням онкологічної захворюваності, поширенням СНІДУ, збільшенням числа хворих з хронічними прогресуючими захворюваннями, що призводить до появи великої групи інкурабельних хворих, що випробовують найсильніші страждання і що потребують адекватної комплексної медико-соціальної допомоги.

Прогрес медицини як науки, вдосконалення медичних технологій в останні десятиліття привели до того, що велика частина пацієнтів, які в колишні часи приречені були б на смерть, сьогодні виживають ціною свого перетворення в хронічних хворих. Як правило відходу з життя цих хворих передують кінцевий період тривалістю від декількох тижнів до декількох місяців, в якому спектр симптомів визначається не лише основним, але і супутніми захворюваннями, побічними ефектами терапії, психологічними і соціальними наслідками, пов'язаними з наявністю хронічного прогресуючого захворювання.

Проблему також загострюють складнощі, пов'язані з відходом за такими хворими, медичними обслуговуванням, добуванням знеболювальних засобів, відсутністю і дорожнечою багатьох препаратів, дефіцитом середнього і молодшого медперсоналу, нестачею транспортних засобів для здійснення допомоги вдома.

Вивчення освітнього компонента «Паліативна та ХОСПісна медицина. Медична етика та медсестринство в геронтології та геріатрії.» використовує комплекс теоретичних та практичних питань, спрямованих на засвоєння здобувач вищої освіти основних причин, механізму та особливостей розвитку захворювань у пацієнтів похилого віку, основних методів обстеження та правил встановлення діагнозу, лікування та профілактику найбільш розповсюджених захворювань внутрішніх органів у пацієнтів похилого та старечого віку.

Пререквізити та постреквізити дисципліни відповідно до примірного навчального плану, вивчення освітнього компонента «Паліативна та ХОСПісна медицина. Медична етика та медсестринство в геронтології та геріатрії» відбувається, коли здобувачем вищої освіти набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: основ медичної біології та мікробіології, основ біологічної фізики, анатомії людини, фізіології, медичної та біоорганічної хімії, та формує засади вивчення здобувачем вищої освіти подальших освітніх компонентів: «Обстеження та оцінки стану здоров'я людини», «Клінічної фармакології з токсикологією», з якими інтегрується програма клінічного медсестринства. «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині» формує засади встановлення здобувач вищої освіти клінічного діагнозу, призначення лікування та

методів профілактики та формування умінь застосовувати знання з основних методів обстеження хворого в процесі професійної діяльності.

Послання на сторінку освітнього компонента в MOODLE Сторінка дисципліни в системі Moodle <https://distance.knmu.edu.ua/my/>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1 Метою викладання освітнього компонента «Паліативна та ХОСПісна медицина. Медична етика та медсестринство в геронтології та геріатрії» є формування у здобувача вищої освіти деонтологічних принципів медичного фахівця та вміння застосовувати їх в конкретних професійних ситуаціях, підвищення професійних та наукових знань і навичок, що дасть можливість медичній сестрі стати конкурентоспроможною і вирішувати професійні задачі з паліативної допомоги не тільки в закладах України, а й за її межами.

1.2 Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Паліативна та ХОСПісна медицина. Медична етика та медсестринство в геронтології та геріатрії» є підготовка високопрофесійної медичної сестри для самостійної роботи в будинках-інтернатах для престарілих або як помічника сімейного лікаря на територіальній дільниці.

- Засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичних знань, необхідних для побудови оптимальної моделі поведінки при спілкуванні із хворими.
- Надання здобувачеві вищої освіти сучасної інформації щодо нормативно-правового регулювання професійної діяльності лікаря
- Набуття відповідних навичок професійного спілкування в колективі.
- Вирішення соціальних і юридичних питань.
- Вирішення питань медичної етики.
- Адекватне знеболення і купірування інших фізичних симптомів
- Психологічна підтримка хворих і залицяння родичів.
- Вироблення відношення до смерті як до нормального етапу шляху людини.
- Задоволення духовних потреб хворого і його близьких. Система підтримки, що дозволяє пацієнтам жити як можна активніше до самого моменту смерті.
- Знання фізіологічних та вікових змін органів і систем в похилому віці;
- Оволодіння діагностичними критеріями хвороб похилого віку, їх профілактику;
- Оволодіння способів надання екстренної долікарської допомоги при невідкладних станах в геронтології;
- Знання показань до госпіталізації та направлення осіб похилого та старечого віку в будинки престарілих.
- Проводити на сучасному рівні догляд за хворими похилого та старечого віку в стаціонарах та будинках престарілих, а також організувати такий догляд із залучення родичів у домашніх умовах;
- Проводити долікарське обстеження хворих похилого віку і готувати таких хворих до інструментальних обстежень;
- Виконувати лікарські призначення і медичні маніпуляції у пацієнтів похилого віку;
- Працювати з найпростішою діагностичною апаратурою;
- Надавати сестринську долікарську допомогу при невідкладних станах у геріатрії.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим

у термінах результатів навчання у ОПШ та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

Компетентності та результати навчання.

Згідно з вимогами стандарту освітній компонент забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

– *інтегральна:*

Бакалавр медсестринства здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– *загальні:*

1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
9. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
10. Здатність приймати обґрунтовані рішення
11. Здатність працювати в команді
12. Навички міжособистісної взаємодії
13. Здатність діяти на основі етичних міркувань

– *спеціальні (фахові, предметні):*

1. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.
2. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.
3. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.
4. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності (інтимності), конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
5. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.
6. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
7. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

8. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Проводити медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані.

В умовах закладів охорони здоров'я (303) та вдома, шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп, їхніми родичами чи близькими з оточення хворою дитиною та її батьками, уміти збирати скарги, анамнез захворювання, анамнез життя, алергологічний анамнез, епідеміологічний анамнез, оцінювати анамнестичні дані.

ПРН 2. Проводити медсестринську діагностику: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.

В умовах 303, удома, передбачуваних обставин, вміти виявляти дійсні проблеми пацієнта, оцінювати їхню першочерговість та встановлювати медсестринський діагноз.

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання.

В умовах 303, удома та за непередбачуваних обставин, вміти скласти план медсестринських втручань для вирішення дійсних та супутніх проблем пацієнтів різного віку.

ПРН 4. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.

В умовах 303 відповідно до посадових обов'язків, з метою дотримання санітарно-протиепідемічного режиму, вміти:

- проводити навчання молодшого медперсоналу з питань виконання функціональних обов'язків та охорони праці; контролювати дотримання правил техніки безпеки молодшим медичним персоналом;
- контролювати роботу молодшого медичного персоналу; контролювати виконання правил внутрішнього розпорядку персоналом та пацієнтами; контролювати дотримання заходів санітарно-гігієнічного режиму в палатах та медичних кабінетах.

ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування.

В умовах 303, з метою здійснення організаційних та управлінських компетентностей, вміти:

- приймати управлінські рішення, забезпечувати їх виконання на основі застосування моделей медсестринського керівництва;
- забезпечувати виконання наказів та постанов з питань охорони здоров'я;
- освоїти функціональні обов'язки керівника медсестринських служб;
- знати порядок проведення ліцензування та акредитації лікувально-профілактичних закладів, лабораторій різного профілю, тощо.

ПРН 6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі. Використовуючи принципи медсестринської етики та деонтології, правила міжособового спілкування з метою створення сприятливого психологічного мікроклімату, вміти:

- спілкуватися з пацієнтом та членами його сім'ї або наближеного оточення, медичним персоналом;
- вирішувати етичні та деонтологічні проблеми в процесі роботи з пацієнтом та членами його родини; розглядати та аналізувати в колективі професійні помилки; проводити навчання для молодшого та технічного персоналу.

ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.

В умовах 303, удома та в громаді, користуючись чинними наказами МОЗ України, з метою формування, збереження та поліпшення стану здоров'я дорослого та дитячого населення, вміти:

- вести облік диспансерних груп населення;
- робити розрахунок та аналіз статистичних показників ефективності диспансеризації;
- проводити роз'яснювальну роботу серед пацієнтів різних диспансерних груп;
- вести облік груп здоров'я;
- розраховувати та оцінювати окремі показники та показники комплексної дії мікроклімату на організм людини;
- визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта, завдання для кожного етапу;

- складати комплекс реабілітаційних заходів залежно від і профілю, перебігу, періоду захворювання чи травми;
- проводити перепис дитячого населення.

ПРН 8. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно протиепідемічного режиму.

ПРН 12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму.

ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження.

ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних медсестринських функцій.

ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію

1.3.3. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувач вищої освіти наступних соціальний навичок (Soft skills):

1. Комунікативні навички
2. Здатність працювати в команді, спілкуватися з людьми і управляти конфліктами, вміння оцінювати і аналізувати ситуації
3. Здатність до організації, планування та ефективного виконання проєктів і завдань
4. Здатність виконувати роботу професійно, відповідально
5. Здатність проявляти емоційний інтелект у взаємодіях з колегами, клієнтами, з керівником, почуттям такту і своєчасності реакції.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

2.1 Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компонента
		очна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Напрямок підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна
Загальна кількість годин 120	Спеціальність: <u>223 «Медсестринство»</u>	Курс: 2-й
		Семестр
		Лекції 18год.
		Практичні 42год.
		Самостійна робота 60год.
		Індивідуальні завдання.
Годин для денної форми навчання: аудиторних –60 самостійної роботи здобувач вищої освіти - 60	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Вид контролю: диференційований залік

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції

1	Медична етика та деонтологія. Основні моделі взаємовідносин у системі «лікар – медичний працівник». Основні міжнародні документи, що регламентують права пацієнта.	2	Тематична
2	Лікувально - охоронний режим лікувально - профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище	2	Тематична
3	Геронтологія як наука. Біологія старіння. Загальна геріатрія. Особливості надання медичної допомоги аціентам похилого і старечого віку.	2	Тематична
4	Паліативна допомога як крок до цивілізованого суспільства. Структура, види паліативної допомоги. Психологічні, соціальні і моральні аспекти паліативної медицини.. Особливості надання паліативної допомоги.	1	Тематична
5	Спеціальна паліативна допомога ХОСПС, робота медичної сестри.	1	Тематична
6	Оцінка функціонального стану важко хворого. Спостереження за важко хворими і агонізуючими пацієнтами.	2	Тематична
7	Особливості перебігу захворювань внутрішніх органів в похилому віці	2	Тематична
8	Онкологічний хворий: оцінка функціонального стану.. Онкологічний біль, паліативна допомога при болі, триступінчаті сходи знеболення	2	Тематична
9	Паліативна допомога хворим ВІЛ - інфікованим. Проблеми етико – деонтологічної допомоги	2	Тематична
10	Ізольований сестринський відхід. Паліативна допомога і відхід в термінальній стадії	2	Тематична
Всього лекційних годин		18	

2.2.2 Семінарські заняття –не передбачені програмою

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Медична етика та деонтологія: їх визначення, статус і правове забезпечення у сучасному суспільстві Деонтологічні, психологічні, соціальні і моральні аспекти паліативної медицини. Мистецтво спілкування.	2	розповідь- пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на

			повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	задану тему
2	Основні моделі взаємовідносин у системі «лікар – хворий». Повага автономії пацієнта. Правило інформованої згоди. Основні міжнародні документи, що регламентують права пацієнта .	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3	Лікарська таємниця: моральні та правові аспекти .	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему

			(навчання в парах),	
4	Ятрогенні захворювання, причини їх виникнення та шляхи уникнення	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5	Лікарські помилки, моральні та правові аспекти	2	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
6	Деонтологічні та етичні аспекти права пацієнта на життя і смерть.	2	розповідь-пояснення, бесіда,	усне опитування (індивідуальне і

			демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
7	Геронтологія як наука. Біологія старіння. Будинки-інтернати для престарілих. Особливості перебігу захворювань у людей похилого і старечого віку. Особливості медсестринського догляду за людьми похилого та старечого віку.	4	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
8	Основні деонтологічні підходи в онкології, психіатрії, геронтології. Деонтологічні аспекти взаємовідносин лікаря з хворими на життєво небезпечні інфекційні захворювання.	2	-«-	-«-
9	Оцінка функціонального стану геронтологічного та важко хворого. Спостереження за важко хворими і	2	-«-	-«-

	агонізуючими пацієнтами.			
10	Особливості перебігу захворювань у людей похилого і старечого віку. Медсестринський догляд за людьми похилого та старечого віку.	2	-«-	-«-
11	Особливості ішемічної хвороби серця в геріатрії. Інфаркт міокарда в старечому віці.	2	-«-	-«-
12	Особливості перебігу захворювань бронхо-легеневої системи (бронхіти, пневмонії та емфізема легень) у геріатричних хворих.	2	-«-	-«-
13	Особливості перебігу судинних хвороб головного мозку в похилому віці. Порухення психічної сфери в осіб похилого і старечого віку.	2	-«-	-«-
14	Спеціальна паліативна допомога ХОСПС, робота медичної сестри.	2	-«-	-«-
15	Онкологічний хворий: оцінка функціонального стану..	2	-«-	-«-
16	Онкологічний біль, паліативна допомога при болі, тріступінчаті сходи знеболення	2	-«-	-«-
17	Паліативна допомога хворим ВІЛ - інфікованим. Проблеми етики – деонтологічної допомоги..	2	-«-	-«-
18	Ізольований сестринський відхід. Паліативна допомога і відхід в термінальній стадії	2	-«-	-«-
19	Диференційний залік	4	-«-	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
	Всього годин	42		

2.2.4. Лабораторні заняття – не передбачані програмою

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Паліативна медицина: організаційні і педагогічні аспекти.	1	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
2	Психотерапевтичні аспекти паліативної медицини.	1	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на

			джерелами.	задану тему
3	Паліативна медицина та реабілітація. Сестринський догляд в паліативній медицині.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
4	Паліативна допомога і потреби людей старечого та похилого віку.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5	Розвиток служби паліативної допомоги для пацієнтів з непухлинними хворобами.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
6	Послуги хоспісу для пацієнтів з деменцією.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
8	Організаційна модель системи паліативної медичної допомоги інкурабельним онкологічним хворим.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
9	Групи самопомоги в паліативному лікуванні.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
10	Створення системи паліативної і протибольової допомоги онкологічним хворим.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
11	Роль сестринського персоналу у наданні паліативної допомоги.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
12	Допомога онкологічним хворим при неврологічних симптомах.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь;

			інформаційними джерелами.	виступ на задану тему
13	Допомога при симптомах розладу системи травлення.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
14	Робота сімейної медсестри з онкологічними хворими.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
15	Лікування хронічного больового синдрому. Догляд за хворими.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
16	Психологічний статус онкологічних хворих і проблеми їх реабілітації.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
17	Методи діагностики та лікування хронічного больового синдрому.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
18	Потреби, які виникають в фінальному періоді життя.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
19	Основні компоненти і принципи догляду в паліативній медицині.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
20	Духовна підтримка невиліковних хворих.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
21	Евтаназія.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна	реферати; анотації; самоконтроль;

			робота з інформаційними джерелами.	доповідь; виступ на задану тему
22	Психологічні, соціальні та духовні аспекти при роботі з невиліковними хворими.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
23	Підтримка сім'ї в період хвороби пацієнта та в період утрати.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
24	Зняття фізичного та емоційного стресу при роботі з невиліковними хворими.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
25	Моральні концепції, принципи і традиції медсестринської деонтології.	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
26	Поняття про ятрогенію	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
27	Поняття про лікарські помилки	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
28	Лікарська таємниця	2	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
29	Аритмії та недостатність кровообігу хворих похилого і старечого віку.	1	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
30	Хвороби шлунка та кишок в осіб похилого і старечого віку.	1	відеороліки, відеофільми,	реферати; анотації;

			самостійна робота з інформаційними джерелами.	самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
31	Захворювання печінки і жовчевих шляхів у стариків.	1	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
32	Пієлонефрити і нефротичний синдром у хворих похилого і старечого віку	1	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
33	Анемії та лейкози у геріатричних хворих.	1	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
34	Особливості перебігу цукрового діабету у геріатричних хворих.	1	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
35	Захворювання опорно-рухового апарату в геріатрії	1	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
36	Хвороби органів зору та слуху з похилому віці	1	відеороліки, відеофільми, самостійна робота з інформаційними джерелами.	реферати; анотації; самоконтроль ; доповідь; виступ на задану тему
	Всього годин	60		

Методи навчання (навести лише ті, які використовуються під час викладання дисципліни): лекція, розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, моделювання процесів і ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, спаринг-партнерство (навчання в парах),

Методи контролю:

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; анотації; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему;

Підсумковий контроль: диф. залік

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Організація оцінювання поточного контролю. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичному занятті відповідно до конкретних цілей. Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки здобувачів вищої освіти: розв'язання ситуаційних задач, трактування та оцінка результатів лабораторних досліджень, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, контроль засвоєння практичних навичок. Підсумкове заняття (ПЗ) обов'язково проводиться згідно з програмою освітнього компонента протягом семестру за розкладом, під час занять. Прийом ПЗ здійснюється викладачем академічної групи. Оцінювання здійснюється за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з дисциплін

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно»	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного

з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти відповідає високому (творчому) рівню компетентності: здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Здобувач вищої освіти самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Здобувач вищої освіти не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти...» або середню оцінку (с точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються диф.заліком)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85

4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти за поточну діяльність під час вивчення розділу, становить 70 балів, максимальна кількість балів - 120 балів.

Оцінювання самостійної роботи здобувач вищої освіти. Самостійна робота здобувач вищої освіти, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті та при проведенні диференційного заліку.

Оцінювання індивідуальних завдань здобувач вищої освіти здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

Виконання одного з видів роботи:

- Проведення обстеження показового хворого, який потребує паліативної допомоги та підготовка огляду наукової літератури щодо досліджуваного випадку
- Підготовка огляду літератури за однією із запропонованих для самостійної роботи

Організація підсумкового контролю – диф.залік. Допуск до диф заліку визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: min - 70, max - 120 балів. Диф залік проводиться викладачем групи на останньому занятті за розкладом або комісійно вразі незгоди здобувач вищої освіти з результатами атестації згідно з графіком екзаменаційної сесії.

Диференційований залік з дисципліни - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс :

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Під час проведення диф заліку проводиться оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми дисципліни.

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами, які включають теоретичну та практичну частини дисципліни	За кожен відповідь здобувач вищої освіти одержує від 16,6 до 26,6 балів, що відповідає: «5» - 26,6 балів; «4» - 21,6 балів; «3» - 16,6 балів.
1	26,6	21,6	16,6		
2	26,6	21,6	16,6		
3	26,6	21,6	16,6		

Безпосередньо іспит оцінюється від - 50 до – 80 балів.

Технологія оцінювання дисципліни

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо після диференційного заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД та диф.залік і становить min – 120 до max - 200.

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЄCTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄCTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувач вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові контрольні заняття, диференційний залік.

Здобувачам вищої освіти, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін виставляється оцінка **F_x**, якщо вони були допущені до складання диференційованого заліку або іспиту, але не склали його. Оцінка **F** виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання диференційованого заліку або іспиту.

Оцінки "**F_x**" або "**F**" ("незадовільно") виставляються здобувачам вищої освіти, яким не зараховано вивчення дисципліни, формою контролю якої є залік.

Після завершення вивчення дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу вищої освіти відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 3) у залікову книжку та заповнюють відомості

Якщо диф.залік не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

3.2. Питання іспиту :

ПЕРЕЛІК НАВИЧОК ТА ВМІНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Збір анамнезу геріатричного хворого. .
2. Долікарське обстеження хворих похилого віку,
3. Клінічне тлумачення аналізів у хворих старечого віку:
 - загального аналізу крові;
 - біохімічних показників крові;

- загального аналізу сечі;
 - аналізу сечі за Аддіс-Каковським, за ЗИМНИЦЬКИМ;
 - аналізу шлункового вмісту;
 - аналізу харкотиння.
4. Запис і розшифрування ЕКГ.
 5. Проведення пневмотахіметрії, оцінка результатів
 6. Визначення групи крові.
 7. Дослідження рівню цукра крові.
 8. Визначення експрес-методом цукру і ацетону в сечі.
 9. Підготовка хворих до інструментальних і апаратних методів дослідження
 10. Промивання шлунку хворим похилого ві.гу.
 11. Введення сечовивідного катетера.
 12. Очисна і лікувальна клізми.
 13. Гігієнічний догляд за лежачими хворими.
 14. Передня тампонада носа.
 15. Штучна вентиляція легень.
 16. Непрямий масаж серця.
 17. Невідкладна допомога при гіпертонічних кризах у стариків.
 18. Невідкладна допомога при приступі стенокардії.
 19. Невідкладна допомога при інфаркті міокарда.
 20. Недиференційоване лікування при гострому порушенні мозкового кровообігу.
 21. Невідкладна допомога при небряку легень в геріатрії.
 22. Невідкладна допомога при приступі бронхіальної астми.
23. Розрахунок інсуліну і його введення

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙНОГО ЗАЛКУ

1. Визначення понять медична етика та медична деонтологія, розкриття предмету їх вивчення та кола проблем.
2. Правове забезпечення професійної діяльності лікаря у сучасному суспільстві.
3. Основні етапи становлення медичної деонтології та внесок видатних вітчизняних лікарів у її розвиток.
4. «Клятва Гіппократа»: історія виникнення та подальша модифікація.
5. Основні типи взаємовідносин між лікарем та пацієнтом. Міжнародні документи, що регламентують права пацієнта.
6. Ятрогенії, основні їх причини, наслідки та профілактика.
7. Лікарська таємниця: визначення, сутність, основні правові документи, які гарантують дотримання лікарської таємниці в Україні та світі.
8. Лікарські помилки: визначення, сутність, види лікарських помилок. Поняття про лікарські правопорушення та юридична відповідальність за них.
9. Біомедична етика в сучасному суспільстві, її предмет, статус та коло проблем.
10. Деонтологічні аспекти захисту права на життя: штучне запліднення, аборти, трансплантологія, використання створових клітин, етичні проблеми технологій, штучно підтримуючих життя.
11. Деонтологічна проблема права пацієнта на смерть: поняття про евтаназію активну та пасивну, морально-деонтологічні погляди на суїцид, статус мертвого тіла в медицині.
12. Деонтологічні аспекти взаємовідносин у медичних колективах під час виконання лікарської та наукової діяльності.
13. Основні деонтологічні підходи в онкології, психіатрії, геронтології.

14. Деонтологічні аспекти взаємовідносин лікаря з хворими на життєво небезпечні інфекційні захворювання.
15. Геронтологія як наука, основні поняття.
16. Біологія старіння: теорії, закономірності, механізми, види (природне, фізіологічне); сповільнене (ретардоване); патологічне (прискорене); передчасне (прогерія) у дітей та дорослих.
17. Календарний і біологічний вік людини, їх показники для визначення швидкості старіння.
18. Організація профілактичної та лікувальної допомоги геріатричним пацієнтам, обов'язки медичної сестри щодо їх виконання. Лікувальнопрофілактичні заклади геріатричного типу.
19. Геріатрія. Особливості перебігу хвороб у старечому віці.
20. Метаболізм ліків та особливості фармакотерапії в старіючому організмі.
21. Психологічні особливості стосунків медичної сестри і пацієнтів похилого та старечого віку.
22. Методика медсестринського обстеження геріатричного пацієнта.
23. Особливості організації геріатричного догляду за пацієнтами похилого та старечого віку, принципи їх реабілітації.
24. Вікові зміни серцево-судинної системи та формування захворювань на тлі інволютивних змін. Особливості течії захворювань органів серцево-судинної системи та принципи сестринського догляду
25. Вікові зміни органів дихання та формування захворювань на тлі інволютивних змін. Особливості течії захворювань органів дихання системи та принципи сестринського догляду
26. Вікові зміни системи травлення та формування захворювань на фоні інволютивних змін. Особливості течії захворювань органів травної системи та принципи сестринського догляду
27. Вікові особливості нирок і сечових шляхів та формування захворювань на тлі інволютивних змін. Особливості течії захворювань органів сечо-вивідної системи та принципи сестринського догляду
28. Вікові зміни системи кровотворення, виникнення захворювань на тлі інволютивних змін. Особливості течії захворювань крові та принципи сестринського догляду
29. Вікові зміни ендокринної системи та формування захворювань на тлі інволютивних змін. Особливості течії захворювань ендокринної системи та принципи сестринського догляду
30. Вікові зміни психоневрологічної сфери та формування захворювань на тлі інволютивних змін. Особливості течії психічних захворювань та принципи сестринського догляду
31. Вікові зміни опорно-рухового апарату та формування захворювань на тлі інволютивних змін. Медсестринський процес при остеопорозі, деформівному артрозі.
32. Вікові зміни органа зору та виникнення захворювань на тлі інволютивних змін.
33. Вікові зміни органа слуху та формування захворювань на тлі інволютивних змін. Клінічні прояви та медсестринський процес при віковій туговухості, вестибулярних порушеннях у старості. Профілактика падінь.
34. Вікові зміни шкіри та формування захворювань на тлі інволютивних змін.
35. Паліативна медицина - міжсвітній компонентний підхід. Мета та задачі паліативної помочі.
36. Право пацієнта в прийнятті рішення.
37. Харчування та годування хворих пацієнтів.
38. Паліативна допомога при синдромі хронічного болю. Принципи лікування (фармакологічні, інвазійні, не медикаментозні). Роль медичної сестри.
39. Євтаназія.

40. Участь медичної сестри в лабораторних дослідженнях.
41. Паліативна допомога інкурабельним онкологічним хворим. Структура паліативної допомоги. Роль медичної сестри.
42. Моральні концепції, принципи і традиції мед сестринської деонтології.
43. Участь медичної сестри в інструментальних методах дослідження.
44. Паліативна допомога хворим з вірусом імунодефіциту (ВІЛ-інфікованим)
45. та синдромом набутого імунодефіциту (СНІДу).
46. Духовна підтримка невиліковних хворих.
47. Особиста гігієна пацієнтів. Харчування та годування хворих.
48. Проблеми етико-деонтологічної допомоги. Ізольований сестринський догляд. Паліативна допомога та догляд в термінальній стадії.
49. Робота сімейної медсестри з онкологічними хворими.
50. Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів.
51. Філософія паліативної допомоги: автономія, відношення к життю та смерті, спілкування.
52. Психотерапевтична реабілітація онкологічних хворих.
53. Потреби, які виникають в фінальному періоді життя. Роль медичної сестри.
54. Служби паліативної допомоги.
55. Психологічна допомога на останньої стадії життя. Роль медичної сестри.
56. Заходи профілактики і контролю внутрішньо лікарняних інфекцій.
57. Паліативна допомога в Україні: складові та шляхи розвитку.
58. Підтримка сім'ї в період хвороби пацієнта та в період утрати.
59. Методи діагностики і лікування хронічного больового синдрому.
60. ХОСПИС. Характеристика. Принципи роботи. Структура. Завдання. Роль медичної сестри.
61. Психологічні, соціальні та духовні аспекти при роботі з невиліковними хворими.
62. Участь медичної сестри в інструментальних методах дослідження.
63. Лікування хронічного больового синдрому. Догляд за хворими.
64. Психологічний статус онкологічних хворих і проблеми їх реабілітації.
65. Сестринський догляд в паліативній медицині.

3.3. Контрольні питання та завдання до самостійної роботи Засвоєння тем, які вносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового заняття, диф. заліку.

Базовий перелік видів самостійної роботи здобувачів вищої освіти, розроблений відповідно до структури освітнього компонента. При цьому завданнями для самостійної роботи є:

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань:

1. Морально-правові аспекти проведення клінічних експериментів та досліджень; офіційні документи, які регламентують проведення випробувань із залученням людини.
2. Ятрогенії, основні їх причини та наслідки, морально-деонтологічні аспекти розвитку ятрогенних захворювань.
3. Визначення та сутність лікарської таємниці, історія її становлення – від Древньої Індії до сучасної України.
4. Право пацієнта на конфіденційність інформації про його стан здоров'я та гарантії дотримання лікарської таємниці у міжнародних законодавчих документах.
5. Лікарські правопорушення, посадові злочини та відповідальність за них.
6. Право людини на життя та смерть, проблема цінності людського життя.

7. Деонтологічні аспекти взаємовідносин у медичних колективах: проблеми корпоративності, демократичності, субординації.
8. Проблеми ВІЛ-інфікованих та дітей, хворих на СНІД: питання медичної етики та деонтології.
9. Морально-етичні проблеми в дитячій онкології, психіатрії та пошук шляхів їх вирішення.
10. Проведення розпитування показового хворого похилого віку, його загального огляду та огляду голови, шиї, кінцівок із виділенням основних симптомів та синдромів захворювання.
11. Паліативна і ХОСПИСна допомога в Україні: складові і шляхи розвитку.
12. Хоспис: структура, нормативи, принципи роботи. Організація роботи медичної сестри Хосписа
13. Тяжкохворий. Етапи хвороби. Надія. Етичні орієнтири спілкування з тяжкохворими їх родичами
14. Психосоціальний супровід у кінці життя. Страх смерті. Смерть як природний відхід з життя. Переорієнтація лікування. Психологічна допомога на останній стадії життя. Робота із скорботою. Біль розлучення.
15. Паліативна допомога при болю у світі доказової медицини. Особливості надання паліативної сестринської допомоги.
16. Онкологічний біль: причини, класична, діагностика болю у онкологічного пацієнта, принципи лікування онкологічного болю (треступінчаті сходи знеболення). Роль медичної сестри.
17. Організація мультидисциплінарної співпраці при наданні паліативної допомоги інкурабельним хворим.
18. Паліативна допомога хворим з тривало поточними хронічними захворюваннями. Роль і завдання медичної сестри.
19. Синдром емоційного вигорання у медичних працівників паліативної служби.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

За бажанням здобувача вищої освіти під час вивчення відповідних тем він може виконувати індивідуальну роботу, яка проводиться в позаурочний час та при успішному її виконанні додатково оцінюється викладачем.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань:

20. Проведення розпитування показового хворого, його загального огляду та огляду голови, шиї, кінцівок із виділенням основних симптомів та синдромів захворювання.
21. Проведення досліджень функції зовнішнього дихання у показових хворих, обробка отриманих даних та доповідь на занятті
22. Реєстрація ЕКГ, участь у проведенні інструментальних досліджень серцево-судинної системи у показових хворих з обробкою даних та доповіддю на занятті
23. Проведення фізикального та інструментального обстеження показового хворого із підготовкою огляду наукової літератури щодо досліджуваного випадку
24. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення про сучасні методи обстеження хворих у клініці внутрішніх хвороб
25. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення про особливості синдромної діагностики захворювання із типовим перебігом, обраного за бажанням здобувач вищої освіти

3.5. Інші заохочення (умови нарахування додаткових балів за різні види неформальної та інформальної діяльності, серед яких можуть бути конференції, наукові дослідження, участь у опитуваннях, симпозіумах, тощо):

На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в

конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (**не більше 10**)

Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються здобувачеві вищої освіти тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

3.6. Правила оскарження оцінки

Згідно загальних положень та наказів ХНМУ

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги освітнього компонента (система вимог та правил, які викладач пред'являє до здобувачів вищої освіти при вивченні освітнього компонента). Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі фонендоскоп, зошит, ручку; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте. Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно.

Передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). Здобувачі вищої освіти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально.

Відвідування занять та поведінка Відвідування лекцій та практичних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. Не допускаються запізнення здобувачів вищої освіти на лекції та практичні заняття.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Використання електронних гаджетів дозволяється лише з дозволу викладача. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни(активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи). Практичні заняття передбачають:

Активну участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі вищої освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Заохочення та стягнення(додаткові бали за конференції, наукові дослідження, правки,

поради, участь у опитуваннях). Оцінювання індивідуальних завдань здобувача вищої освіти здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні.

Техніка безпеки. На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі та ін. Розробка, оновлення та затвердження силабусу освітнього компонента проводиться кожного навчального року. Обов'язкове розміщення на сайті ХНМУ в профілі освітньої програми «Сестринська справа» до 30 червня поточного навчального року для наступного навчального року;

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності (в т.ч. відповідальність за порушення академічної доброчесності). Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувач вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі вищої освіти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача вищої освіти це може зробити староста групи.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Тарасюк В. Медсестринство в геронтології та геріатрії паліативній медицині. – Київ.: Медицина, 2013.
2. Шегидин М.Б., Шуляр І.А., Подносова Л.М., Дацко Л.П., Шавала О.Т. Медсестринство у внутрішній медицині. – Київ.: Медицина, 2009.
3. Яворський О.Г. Основи внутрішньої медицини. Пропедевтика внутрішніх хвороб. – Київ.: Здоров'я, 2004.

Допоміжна

1. Демченко О.К. Медсестринство в терапії. – К.: Здоров'я, 2002
2. Єпішина А.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2001
3. Серкова В.К., Станіславчук М.А., Монастирський Ю.І. Факультетська терапія. – Вінниця: Нова книга, 2005
4. Хворостінка В.М., Журавльова Л.В., Мойсеєнко Т.А. Факультетська терапія. – Харків: Факт, 2002

14. Інформаційні ресурси

1. OSCE-1.НМУ ім.О.О.Богомольця. Фізикальні методи обстеження дихальної системи (офіційна версія), 2017. –<https://www.youtube.com/watch?v=o3V4Z6EVz94>
2. OSCE-1.НМУ ім.О.О.Богомольця. Фізикальні методи обстеження серцево-судинної системи (офіційна версія), 2017. –
<https://www.youtube.com/watch?v=kgFHCzxEvVU&t=68s>
3. OSCE-1.НМУ ім.О.О.Богомольця.Фізикальні методи обстеження ШКТ (офіційна версія), 2017. – <https://www.youtube.com/watch?v=NAx7TTsWBuc>
4. OSCE-1.НМУ ім.О.О.Богомольця.Методика реєстрації ЕКГ (офіційна версія), 2017. –
<https://www.youtube.com/watch?v=16P0uuZK1CA&t=204s>
5. Яворський О.Г. Аудіодиск «Аускультация легень:основні й побічні дихальні шуми. Аускультация серця: тони й шуми» / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
6. Яворський О.Г. DVD-фільм «Пальпація, перкусія, аускультация» (українською й англійською мовами) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
7. Яворський О.Г. DVD-фільм «Анамнез. Огляд: фото пацієнтів» / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
8. 3 тем «Загальний огляд хворого, огляд окремих частин тіла»
– <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>
– <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>
9. 3 тем змістового модуля «Основні методи обстеження органів дихання»
– <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>
– <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>
10. 3 тем змістового модуля «Основні методи обстеження серцево-судинної системи»
– <http://www.cardiologysite.com/>
– <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>
– <http://www.blaufuss.org/>
– <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>
11. 3 тем змістового модуля «Основні методи обстеження органів шлунково- кишкового тракту та нирок»
– <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>
– <http://gastroresource.com/GITextbook/En/Default.htm>
–<http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>